

"Dumheter att Inlandsbanans upprustning får vänta"

Publicerad 15 december kl. 16:30

Henrik Karmehag

Trafikverket räknar med att en upprustning av Inlandsbanan som också innebär en omställning till vätgasdrift kommer landa på 8,6 miljarder och är därför tveksamma i sin rapport till att investera i det. Den summan måste ställas mot andra projektkostnader, geografiska prioriteringar och miljönyttan.

Alla som någonsin intresserat sig för infrastruktur måste häpna. 8,6 miljarder ju otroligt billigt när vi talar om att saker som järnvägsupprustning. Som jämförelse kan nämnas att de statliga anslagen för investeringar i järnvägsinfrastrukturen mellan 2010 – 2021 ligger på 417 miljarder. Snabbspår mellan Stockholm, Göteborg och Malmö kostar i jämförelse minst 230 miljarder kronor, en investering som kallas "dumsnält" att inte genomföra. 56 miljarder skulle det kosta att rusta upp alla stambanorna. Att färdigställa Norrbotniabanan kostar 30 miljarder. Upprustningen av inlandsbanan är alltså i sammanhanget småpengar, särskilt sett mot investeringsdiskussionerna i södra Sverige. Och i synnerhet om vi jämför med diskussionerna om det järnvägsnät vi kommer behöva framöver.

I ekonomisk mening bör man också påpeka det uppenbara. Investeringarna innebär att staten slipper elektrifiera en stor del av Sveriges järnväg. Alltså en besparing. Inlandsbanan själva räknar med att allt är återbetalt på 25 år och påvisar att en upprustad bana skulle få en trafikökning på 210%.

Miljövinsterna för en upprustning är påtagliga. Delvis så konverteras dieseltågen till att gå på vätgas, en vinst i sig själv, och något som redan Tyskland och Storbritannien bestämt sig att satsa på. Inlandsbanan går dessutom längst efter hela fjällkedjan och stannar lämpligt nog av vid flertalet turistområden.

Fjällturismen, med dess avstånd men också dåliga infrastruktur, skulle alltså komma en bit på vägen för att bli mer hållbar. Få saker är nämligen så miljöeffektivt som just tåg. Varje virkeståg som går från Stensele omlastningsstation ned till kusten ersätter 30 timmerlastbilar. För skogsindustrin är därför välfungerande järnväg av allra högsta vikt för att de ska kunna konkurrera på marknaden. Just turism och basindustrins behov är de allra starkaste korten för att ens få en chans att få audiens i Stockholm.

Det går också att argumentera för att en upprustning av inlandsbanan på sikt kan leda till att även tvärbanor efter vägen kan restaureras. Då skulle 37 av 44 norrlandskommuner kunna nås med tåg när Norrbotniabanan når Robertsfors. Om trenden håller i sig att Trafikverket samtidigt sänker hastigheter och, som Motormännen påpekar, inlandet fortsätter ha eftersatta vägar så är ett troligt resultat att tågresandet dessutom ökar.

Man kan därför förstå att Inlandsbanan och inlandskommunerna blir irriterade över Trafikverket negativa tonläge och påpekar att ”Trafikverket stoppar huvudet i sanden”, vilket får anses vara kraftfullt språk i infrastrukturpolitiska kretsar.

Just kommunerna, och de som bor i dem, är i slutändan det centrala. En upprustad inlandsbana ses av många inlandskommuner som en ny chans för etableringen av företag och skatteinkomster. Sedan över 100 år tillbaka är en bra järnväg en grundförutsättning för ett spirande samhälle utanför storstädernas direkta närhet. I hela inlandet finns gamla järnvägssamhällen som ser en chans att på sikt bli relevanta igen. Särskilt om digitaliseringen fortsätter på arbetsmarknaden.

Kommunerna är också huvudägare av Inlandsbanan till skillnad från Trafikverket som sitter på beslutsklubban och pengarna. Det som pågår är därför enkelt att förstå. Centralmakten kör över Norrland igen. Och ingen logik i världen verkar hjälpa. Den har ni väl aldrig hört förut gissar jag?

I politisk mening finns ett stöd för att Inlandsbanan skall rustas upp. Det här är inga konstigheter eller hemligheter. Vad som dock saknas, som ofta i politiska frågor, är en ordentlig rörelse utanför styrelserummen som trycker på. Här finns en ordentlig uppgift för regionens miljövännar att ta tag i.

Stellan Elebro
ledare@folkbladet.nu